

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2024. július 3.
(OR. en)

11623/24

LIMITE

CORLX 733
CFSP/PESC 1035
RELEX 910
COARM 143
FIN 623
CONUN 147
COTER 139

FELJEGYZÉS

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Címzett: a delegációk

Előző dok. sz.: 10572/22

Tárgy: Korlátozó intézkedések (szankciók)

– A korlátozó intézkedések hatékony végrehajtására vonatkozó legjobb uniós gyakorlatok naprakészé tett változata

---

A korlátozó intézkedések

hatékony végrehajtására vonatkozó legjobb uniós gyakorlatok

	<u>Oldal</u>
<u>Bevezetés</u>	3
A. <u>A célzott korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó személyek és szervezetek jegyzékbe vétele és azonosítása</u>	4
I. A jegyzékbe vett személyek és szervezetek azonosítása	4
II. A téves személyazonosságra vonatkozó állítások	5
III. A jegyzékből való törlés	9
B. <u>Pénzügyi korlátozó intézkedések</u>	12
I. Jogszabályi keret	12
II. Adminisztratív és bírósági befagyasztás, lefoglalás és elkobzás	13
III. A pénzügyi korlátozó intézkedések hatálya	13
IV. A gazdasági szereplők és a polgárok szerepe	16
V. Az információknak az illetékes hatóságok által történő felhasználása	17
VI. Pénzeszközök	18
VII. Gazdasági erőforrások	20
VIII. Tulajdonjog és ellenőrzés	23
IX. Nevében eljárva	28
X. Jegyzékbe vett jogi személyek	30
XI. Eltérések	30
XII. Iránymutatások az eltérések iránti kérelmek elbírálásához	32
C. <u>Az áruértékesítésre vonatkozó tilalom</u>	35
D. <u>Koordináció és együttműködés</u>	35

Bevezetés

1. A Tanács 2003. december 8-án elfogadta a KKBP keretében elrendelt korlátozó intézkedések végrehajtására és értékelésére vonatkozó iránymutatásokat¹ (a továbbiakban: iránymutatások). Az iránymutatások javaslatot tartalmaztak arra vonatkozóan, hogy egy külön tanácsi szerv kerüljön kijelölésre, amely a korlátozó intézkedések ellenőrzését és nyomon követését végzi. Ezt követően a COREPER 2004. február 26-án megbízta a külkapcsolati tanácsosok munkacsoportját, hogy jelenlegi megbízatása mellett végezze el az EU korlátozó intézkedéseinek ellenőrzését és értékelését is, és rendszeresen ülésezzen egy a szankciókkal foglalkozó külön formáció keretein belül, amely szükség esetén kiegészül – többek között a tagállamokból érkező – szakértőkkel. E formáció megbízatása magában foglalja a korlátozó intézkedések végrehajtására vonatkozó legjobb gyakorlatoknak a tagállamok körében történő kialakítását.
2. A szándék az, hogy ez a dokumentum folyamatosan felülvizsgálat alatt álljon, különösen a korlátozó intézkedések végrehajtásával kapcsolatos legjobb gyakorlatokkal való kiegészítése céljából.
3. A legjobb gyakorlatokat a korlátozó intézkedéseknek az alkalmazandó uniós joggal és nemzeti jogszabályokkal összhangban történő hatékony végrehajtására irányuló általános jellegű, nem teljes körű *ajánlásoknak* kell tekinteni. Az ajánlások jogilag nem kötelező erejűek, és nem értelmezhetők úgy, hogy az alkalmazandó uniós vagy nemzeti jogszabályokkal – többek között az adatvédelemmel kapcsolatos jogszabályokkal – ellentétes fellépést javasolnak.
4. A dokumentum célja nem a jelenleg folyó munka megkettőzése, hanem a szankciók végrehajtása kulcsfontosságú elemeinek azonosítása, figyelembe véve az alábbiakat:
  - az Európai Unió jogrendszerében elfoglalt különleges szerep,
  - a szankciók végrehajtásának jelenlegi helyzetével kapcsolatban a RELEX (szankciók) által végzett felülvizsgálat,
  - a tagállamok jelenlegi prioritásait tükröző és már létező legjobb gyakorlatok hangsúlyozásának a jelentősége.

---

¹ A legutóbb a 11205/12 dokumentum által naprakésszé tett 15579/03 tanácsi dokumentum.

Ebben a dokumentumban a „mentesség” kifejezés olyan felhasználásokra utal, amelyeket a rendeletek nem tiltanak, míg az „eltérés” kifejezés azokra a felhasználásokra, amelyek tilosak, hacsak egy illetékes hatóság nem engedélyezi őket². Ebben a dokumentumban a kijelentő mód jelen idő, a „kell” bizonyos előfordulásai és a „köteles” az uniós rendeletek vagy egyéb nemzetközi, uniós vagy nemzeti jogszabályok által előírt jogi kötelezettségekre utalnak; a „kell” bizonyos előfordulásai a legjobb gyakorlatra utalnak; a „-hat/-het” toldalék pedig olyan javaslatokra utal, amelyek a körülmények, valamint a megfelelő jogszabályok és eljárások függvényében helytállóak lehetnek.

A. A célzott korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó személyek és szervezetek jegyzékbe vétele és azonosítása

I. A jegyzékbe vett személyek és szervezetek azonosítása

5. A pénzügyi korlátozó intézkedések és a belépési korlátozások hatékonyságának javítása, valamint az azonos nevek vagy a közel megegyező nevek által okozott felesleges problémák („téves személyazonosság” lehetősége) elkerülése érdekében az azonosítás pillanatában a lehető legtöbb egyedi azonosítónak rendelkezésre kell állnia, és a lehető legtöbb azonosítót kell a korlátozó intézkedések elfogadásakor közzétenni. A természetes személyek esetében arra kell törekedni, hogy az azonosító adatok magukban foglalják mindenekelőtt a vezeték- és utónevet (amennyiben lehetséges, az eredeti nyelven is) az úti okmányokban használt megfelelő átírás vagy a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) előírásainak megfelelő átírás formájában, az álneveket, a nemzet, a születési időt és helyet, az állampolgárságot, a laccímet, továbbá a személyazonosító igazolvány vagy az útlevél számát. Az ICAO előírásainak megfelelő átírásnak minden esetben szerepelnie kell a korlátozó intézkedéseket elrendelő jogi aktus minden nyelvi változatában. Szervezetek esetében az információnak mindenekelőtt a teljes nevet, az üzleti tevékenység székhelyét, a cégbejegyzés helyét, valamint a cégbejegyzés idejét és számát kell magában foglalnia.

---

² Az uniós szankciók alóli kivételek általában eltérések vagy mentességek formáját öltik. Az eltérés azt jelenti, hogy egy korlátozott (tiltott) tevékenységet csak azt követően lehet végrehajtani, hogy azt az illetékes nemzeti hatóság engedélyezte. A mentesség azt jelenti, hogy a korlátozás nem alkalmazandó, ha a tevékenység célja egybeesik a mentesség alkalmazási körével; ennek következtében a mentesség hatálya alá tartozó személyek késedelem nélkül megvalósíthatják a szóban forgó tevékenységet.

6. Valamely (természetes vagy jogi) személy vagy szervezet jegyzékbe vételét követően az azonosítókat folyamatosan felül kell vizsgálni azok pontosabb meghatározása és bővítése érdekében, bevonva mindenkit, aki ehhez a munkához hozzá tud járulni. Megfelelő eljárásokkal kell rendelkezni a folyamatos felülvizsgálat biztosítása érdekében, melybe be kell vonni mindenkit, aki ehhez a munkához hozzá tud járulni, különösen az EU érintett harmadik országokban szolgáló külképviselet-vezetőit, a tagállamok illetékes hatóságait és ügynökségeit, valamint a pénzügyi intézményeket. A külföldi rezsimeket érintő intézkedések tekintetében valamennyi soron következő elnökség felkérheti a megfelelő uniós külképviselet-vezetőket, hogy vizsgálják felül, és lehetőség szerint módosítsák és/vagy egészítsék ki a jegyzékbe vett személyekkel vagy szervezetekkel kapcsolatos azonosító adatokat. A jegyzékeknek a kiegészítő azonosító adatokkal naprakésszé tett változatait az alap-jogiaktusban meghatározottak szerint kell elfogadni.
7. A személyek vagy szervezetek és azonosítóik jegyzékének formátumát egységesíteni kell.

II. A téves személyazonosságra vonatkozó állítások

8. Amennyiben a jegyzékbe vett személyre vagy szervezetre vonatkozó információ mindössze a személy vagy szervezet nevére korlátozódik, akkor az intézkedések végrehajtása a gyakorlatban problematikusnak bizonyulhat a lehetséges célszemélyek hosszú listája miatt. Ez rávilágít a további azonosítók beszerzésének fontosságára. Ugyanakkor még ha rendelkezésre állnak is további azonosítók, a jegyzékbe vett és a jegyzékbe nem vett személyek vagy szervezetek közötti különbségtétel nehézségekbe ütközhet. Nem kizárt, hogy egyes esetekben egy jegyzékbe vett személy vagy szervezet azonosítóival megegyező azonosítók miatt olyan személyek vagy szervezetek pénzeszközeit fagyasztják be, vagy olyan személyt tiltanak ki az EU tagállamainak területéről, akit nem szándékoztak az adott korlátozó intézkedéssel sújtani. A tagállamoknak és a Bizottságnak eljárásokat kell bevezetniük annak biztosítása érdekében, hogy az állítólagosan téves személyazonosságra vonatkozó állításokkal kapcsolatos megállapításaik e tekintetben következetesek legyenek. A tagállamoknak, a Bizottságnak, az EKSZ-nek és a Tanácsnak együtt kell működniük annak érdekében, hogy ne kerülhessen sor arra, hogy valamely személyt vagy szervezetet a megfelelő azonosítók hiánya miatt tévesen vonnak korlátozó intézkedések hatálya alá.

9. Alapesetben a gazdasági szereplőknek azt kell tanácsolni, hogy ne lépjenek üzleti kapcsolatba olyan személlyel vagy szervezettel, aki vagy amely teljes mértékben megfelel a rendelkezésre álló azonosítóknak, kivéve akkor, ha teljesen egyértelmű, hogy nem a jegyzékbe vett személyről vagy szervezetről van szó. A tagállamoknak, a Bizottságnak, az EKSZ-nek és a Tanácsnak meg kell osztaniuk egymással az információkat, amikor olyan, jegyzékbe nem vett személyt vagy szervezetet azonosítanak, akinek, illetve amelynek az azonosító adatai teljes mértékben megegyeznek a jegyzékbe vett személy vagy szervezet azonosítóival. Valamely jegyzékbe vett személlyel vagy szervezettel való kapcsolat fenntartása nem indokolható azzal, hogy az azonosítók korlátozottan állnak rendelkezésre.
- 9a. Mindazonáltal fontos biztosítani, hogy azok a természetes személyek, akikre a rendelkezésre álló azonosító adatok teljesen ráillenek, azonban akik saját állításuk szerint nem a korlátozó intézkedések célszemélyei, az alábbi 10–16. pont szerinti vizsgálatok lezárulásáig ne legyenek megfosztva az alapvető szükségleteik kielégítéséhez szükséges pénzeszközöktől³. Ha ezt nem biztosítanánk, az azzal járna, hogy azok a személyek, amelyekről végül bebizonyosodik, hogy nem célszemélyei a korlátozó intézkedéseknek, szigorúbb bánásmódban részesülnének, mint a korlátozó intézkedések tényleges célszemélyei, mivel csak ez utóbbiak élvezhetnék az alapvető szükségletekhez kapcsolódó szokásos eltéréseket.
- 9b. Az ilyen természetes személyek számára lehetővé kell tenni, hogy pl. új bankszámlát nyissanak, de a számlán található pénzeszközöket az érintett gazdasági szereplőknek proaktív módon, befagyasztott pénzeszközként kell kezelniük mindaddig, amíg folyamatban van annak további vizsgálata (lásd az alábbi 10–16. pontot), hogy az adott természetes személy jegyzékbe van-e véve. Ebben az átmeneti időszakban az érintett természetes személynek képesnek kell lennie beszerezni a vonatkozó engedélyeket az illetékes nemzeti hatóságtól. Ha azonban később kiderül, hogy a természetes személy nincs jegyzékbe véve és ezért nem szükséges engedély, a vagyonieszköz-befagyasztás megszűnik, és nem kell többé engedélyt kérni a vagyoni eszközök felhasználására. Amikor az érintett gazdasági szereplőknek felróják, hogy tévesen fagyasztották be egy jegyzékbe nem vett személy vagyoni eszközeit, e gazdasági szereplők a felelősség alóli mentességre vonatkozó rendelkezés (lásd az alábbi 37. pontot) általi védelemre hivatkozhatnak.

---

³ Példa erre az az eset, amikor egy menekültnek hozzá kell tudnia férni a bankszámlájához azért, hogy felvehesse a szociális ellátásait.

a) Az illetékes hatóságok általi vizsgálatok

10. Amennyiben egy személy vagy szervezet, akinek a pénzeszközeit vagy gazdasági erőforrásait befagyasztották, azt állítja, hogy nem ő az, akit a korlátozó intézkedéssel sújtani akartak, fel kell vennie a kapcsolatot azzal a pénzügyi intézménnyel, amelynél a pénzeszközöket vagy a gazdasági erőforrásokat befagyasztották, illetve a vonatkozó uniós rendeletek mellékletében felsorolt honlapokon megadottak szerinti illetékes hatósággal. Amennyiben egy hitelintézetnél vagy pénzügyi intézménynél, vagy egyéb gazdasági szereplőnél kétely merül fel azzal kapcsolatban, hogy egy ügyfele valóban jegyzékbe vett személy vagy szervezet-e, akkor minden számára elérhető forrást fel kell használnia ezen ügyfél személyazonosságának megállapítása érdekében. Ha ez nem vezet eredményre, akkor a gazdasági szereplőnek tájékoztatnia kell a megfelelő tagállam illetékes hatóságait.
11. Amennyiben egy, az EU területére belépni szándékozó személy azt állítja, hogy nem szerepel a korlátozó intézkedések értelmében jegyzékbe vett személyek között, és/vagy ha a határforgalom-ellenőrzést végző / bevándorlási hatóságok, miután a számukra elérhető valamennyi forrást igénybe vették e személy személyazonosságának megállapításához, továbbra sem biztosak abban, hogy valóban ez a személy a jegyzékbe vett személy, akkor a határforgalom-ellenőrzést végző / bevándorlási hatóságoknak tájékoztatniuk kell a megfelelő tagállam illetékes hatóságait a személy állításáról, illetve a felmerült kételyről⁴.
12. Az illetékes hatóságoknak mindkét esetben meg kell vizsgálniuk az állítást, illetve a kételyt⁵.

b) A téves személyazonosság egyértelmű megerősítése

---

⁴ Egyes esetekben a bevándorlási hatóságok számítanak illetékes hatóságnak.

⁵ ENSZ BT-határozatok értelmében történő jegyzékbe vétel esetében az illetékes hatóságok számára nehézséget okozhat egyedül elvégezni ezt a vizsgálatot; ilyen esetekben a c) pont ii. alpontjában foglalt eljárást kell követni.

13. Ha az illetékes hatóságok az ügy vizsgálata után megállapítják, hogy valamennyi idevágó tény és körülményt figyelembe véve nem az érintett személy / szervezet a jegyzékbe vett személy / szervezet, akkor erről értesíteniük kell a személyt / szervezetet, és/vagy az érintett gazdasági szereplőket vagy határforgalom-ellenőrzést végző / bevándorlási hatóságokat. Adott esetben értesíteniük kell a többi tagállamot, a Bizottságot, az EKSZ-t és a Tanácsot, különös figyelemmel annak a lehetőségére, hogy az érintett személy / szervezet hasonló nehézségekbe ütközhet más tagállamokban is.
14. Ha az illetékes hatóságok az ügy vizsgálata után megállapítják, hogy valamennyi idevágó tény és körülményt figyelembe véve az érintett személy / szervezet *ténylegesen a* jegyzékbe vett személy / szervezet, akkor erről adott esetben értesíteniük kell a személyt / szervezetet, és/vagy az érintett gazdasági szereplőket vagy határforgalom-ellenőrzést végző / bevándorlási hatóságokat.

c) Az állításokkal kapcsolatos bizonytalanság

(i) Az EU autonóm korlátozó intézkedéseit érintő esetek

15. Abban az esetben, ha az illetékes hatóságok *nem* tudják megállapítani, hogy a téves személyazonosságra vonatkozó állítás helytálló-e, és az állítás nem nyilvánvalóan alaptalan, szükség esetén tájékoztatni kell a tagállamokat, a Bizottságot és az EKSZ-t, az ügyet pedig meg kell vitatni a Tanácsban lehetőleg olyan további információk alapján, amelyeket a személy jegyzékbe vételére javaslatot tevő állam vagy megfelelő esetben az EU-nak az érintett harmadik országban szolgáló külképviselő-vezetője szolgáltat abból a célból, hogy megállapítsák, valóban fennáll-e a téves személyazonosság esete.

(ii) Az ENSZ Biztonsági Tanácsának határozatai alapján hozott korlátozó intézkedésekre vonatkozó esetek

16. Abban az esetben, ha az illetékes hatóságok *nem* tudják megállapítani, hogy a téves személyazonosságra vonatkozó állítás helytálló-e, és az állítás nem nyilvánvalóan alaptalan, szükség esetén tájékoztatni kell az állításról a tagállamokat és a Bizottságot. Az állítást vizsgáló tagállamnak és a Bizottságnak konzultálnia kell a vonatkozó ENSZ BT-határozattal létrehozott ENSZ szankcióbizottsággal, és amennyiben lehetséges, e bizottságon keresztül a jegyzékbe vételre javaslatot tevő állammal. Az ügyet adott esetben hivatalos megállapításra e bizottság elé lehet terjeszteni. Minden hivatalos megállapítást közölni kell a tagállamokkal és a Bizottsággal.

d) Bírósági ténymegállapítások

17. Ha egy tagállam valamely bírósága határozatot hoz egy téves személyazonossággal kapcsolatos állítást illetően, akkor az adott állam illetékes hatóságainak közölniük kell azt a többi tagállammal, a Bizottsággal és az EKSZ-szel.

III. A jegyzékből való törlés

a) A jegyzékből való törlés az autonóm uniós szankciók esetében

18. A korlátozó intézkedések hitelessége és legitimitása érdekében elengedhetetlen, hogy a jegyzékből való törlési eljárás átlátható és hatékony legyen. Ez javíthatná a jegyzékbe vételre vonatkozó határozatok minőségét is. A jegyzékből való törlés megfelelő eljárás lehet sokféle esetben, beleértve a jegyzékbe való bizonyítottan téves felvételt, a tényállásban a jegyzékbe való felvételt követően bekövetkező lényeges változást, újabb bizonyítékok felmerülését, a jegyzéken szereplő személy halálát vagy a jegyzéken szereplő szervezet felszámolását. A jegyzékből való törlés lényegében minden olyan esetben megfelelő eljárásnak tekinthető, amikor már nem teljesülnek a jegyzékbe vétel kritériumai.

19. A jegyzékből való törlésre vonatkozó kérelmek elbírálásakor⁶ minden releváns információt figyelembe kell venni. A jegyzékből való törlésre vonatkozó kérelmek benyújtásán túlmenően, a vonatkozó jogi aktus rendelkezéseinek megfelelően rendszeres felülvizsgálatra kerül sor valamennyi tagállam bevonásával annak vizsgálata céljából, hogy továbbra is indokolt-e adott személy vagy szervezet jegyzéken való szerepeltetése.
20. A rendszeres felülvizsgálatok előkészítése során ki kell kérni a jegyzékbe vételt javasoló állam véleményét azzal kapcsolatban, hogy továbbra is szükségesnek tartja-e a jegyzékben szerepeltetést, és valamennyi tagállamnak meg kell vizsgálnia, hogy van-e a birtokában további lényeges információ, amelyet be kíván nyújtani. A jegyzékből való törlésre vonatkozó valamennyi határozatot a lehető leghamarabb végre kell hajtani.
21. A jegyzékbe vett személyek és szervezetek eljárást indíthatnak a nekik címzett jogi aktusokkal szemben⁷. Az eljárást az Európai Unió Törvényszéke folytatja le. A Törvényszék által hozott ítélet elleni fellebbezés ügyében az Európai Unió Bírósága jár el⁸.

---

⁶ Az autonóm uniós korlátozó intézkedésekkel összefüggésben a jegyzékből való törlésre vonatkozó kérelmekkel kapcsolatos eljárások részletei tekintetében lásd az iránymutatások I. mellékletének 19. és 20. pontját.

⁷ Az Európai Unió Bírósága úgy határozott, hogy valamely harmadik állam is az uniós szankciók által közvetlenül érintett „jogi személynek” minősülhet, és megsemmisítés iránti keresetet nyújthat be, annak ellenére, hogy az EU-nak viszonyossági alapon nincs hasonló joga harmadik államok bíróságai előtt (a C-872/19. P. sz. Venezuela kontra Tanács ügy).

⁸ A Bíróság például egy fellebbezés kapcsán úgy határozott, hogy amennyiben a jegyzékbe vételről szóló valamely uniós határozatot a jegyzékbe vett személy ellen egy harmadik állam által indított eljárás alapján fogadják el, majd hosszabbítják meg, az EU-nak bizonyítania kell, hogy az adott személy ebben a harmadik államban a védelemhez való jog és a hatékony bírósági felülvizsgálathoz való jog tekintetében olyan szintű védelemben részesül, amely egyenértékű az EU-ban biztosított védelemmel (a C-530/17. P. sz. Azarov kontra Tanács ügy).

22. A valamely személlyel vagy szervezettel szembeni korlátozó intézkedéseket elrendelő jogi aktus megsemmisítése nem lép azonnal hatályba a Bíróság ítéletét követően, kivéve ha az ítélet kifejezetten így rendelkezik. Az első fokon megsemmisített jogi aktusok joghatásai fennmaradnak a fellebbezés Európai Bírósághoz való benyújtására rendelkezésre álló időtartam végéig (az ítéletről szóló értesítéstől számított két hónap és tíz nap). Az említett időtartam során az érintett uniós intézmény – adott esetben – az érintett személyekre és szervezetekre vonatkozó új korlátozó intézkedések elfogadásával orvosolhatja a megállapított jogsértéseket. Alternatív megoldásként az érintett uniós intézmény fellebbezést is benyújthat; ebben az esetben a jegyzékbe vétel a fellebbezés elbírálásáig teljes körűen hatályban marad. A két hónap és tíz napos időtartam vége után az adott személlyel vagy szervezettel szembeni korlátozó intézkedések vagy hatályukat veszítik, vagy teljes körűen hatályban maradnak, attól függően, hogy az érintett intézmény vagy más szereplők megteszik-e a fent említett lépések bármelyikét.

b) A jegyzékből való törlés az ENSZ által (kapcsolattartó pont, ombudsman)

23. Az ENSZ Biztonsági Tanácsa 2006. december 19-én elfogadta az 1730 (2006) sz. határozatot, amelynek értelmében a főtitkár a Titkárságon belül létrehozta a jegyzékből való törlésre vonatkozó kérelmeket fogadó kapcsolattartó pontot. A jegyzékből való törlést kérelmező azon személyek és szervezetek, amelyek nem az Al-Kaidával kapcsolatos szankciós jegyzéken szerepelnek, a kapcsolattartó ponton keresztül, illetve a lakóhelyük vagy állampolgárságuk szerinti államon keresztül nyújthatják be a kérelmüket. A jegyzékből való törlést kérelmező azon személyek és szervezetek, amelyek az Al-Kaidával kapcsolatos szankciós jegyzéken szerepelnek, az ombudsman hivatalán keresztül nyújthatják be a kérelmüket.⁹

24. Ha egy személyt törölnek az ENSZ szankciós jegyzékéből, akkor az EU vonatkozó jogi aktusaiban is végre kell hajtani a megfelelő módosításokat.

---

⁹ Az ENSZ korlátozó intézkedéseivel összefüggésben a jegyzékből való törlésre vonatkozó kérelmekkel kapcsolatos eljárások részletei tekintetében lásd a <http://www.un.org/sc/committees/weboldalt>.

B. Pénzügyi korlátozó intézkedések

I. Jogszabályi keret

25. A befagyasztási intézkedést elrendelő uniós rendeletek közvetlenül alkalmazandók az uniós tagállamokban, nem kell őket külön átültetni a nemzeti jogba. Az említett rendeletek azonban szükségessé teszik azt, hogy a tagállamok jogszabályokat fogadjanak el a korlátozó intézkedések megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozóan. Előírják továbbá, hogy a tagállamok jelöljék ki a rendeletekben említett illetékes hatóságokat, és tüntessék fel azokat a rendeletek mellékleteiben felsorolt weboldalakon. Ehhez tagállami szintű végrehajtási intézkedésekre lehet szükség. Az Unió által elfogadott jogszabályok mellett a tagállamoknak szükség esetén rendelkezniük kell olyan kiegészítő jogalkotási kerettel, törvényekkel és rendelkezésekkel, amelyek előírják a tagállami szintű korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó személyek vagy szervezetek – többek között a terrorcselekményekben érintett személyek vagy szervezetek – pénzeszközeinek, vagyoni eszközeinek és gazdasági erőforrásainak befagyasztását, valamint – különösen befagyasztást elrendelő közigazgatási intézkedések és/vagy azokkal megegyező hatású befagyasztást elrendelő bírósági végzések által – tiltják pénzeszközök és gazdasági erőforrások hozzáférhetővé tételét ilyen személyek és szervezetek számára vagy javára. Ennek összhangban kell lennie a Pénzügyi Akció Munkacsoport (FATF) standardjaival, különösen a terrorizmussal és a terrorizmus finanszírozásával kapcsolatos célzott pénzügyi szankciókra vonatkozó 6. ajánlással¹⁰.
26. Ezen intézkedéseknek lehetővé kell tenniük a nemzeti hatóságok számára, hogy késedelem nélkül elrendeljék és végrehajtsák az érintett tagállam joghatóságán belüli, a jegyzékbe vett személyhez vagy szervezethez tartozó, annak tulajdonában vagy birtokában lévő vagy ellenőrzése alatt álló valamennyi pénzeszköz és gazdasági erőforrás befagyasztását, és olyan személyeket és szervezeteket is érinthetnek, amelyeknek a gyökerei, fő tevékenységei és érdekeltségei az Európai Unióban vannak. Az ENSZ BT-határozatokat végrehajtó uniós intézkedésekkel kapcsolatos döntésig ezek az intézkedések szolgáltatnak alapot a befagyasztási intézkedésekhez is.¹¹

---

¹⁰ A FATF standardjai közé tartozik a pénzmosás, valamint a terrorizmus és a proliferáció finanszírozása elleni küzdelemről szóló negyven ajánlás, amelyek megtalálhatók a következő címen: <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/fatf%20recommendations%202012.pdf>.

¹¹ Az EU-n belüli terrorista tevékenységgel kapcsolatos korlátozó intézkedésekről szóló, az EUMSZ 75. cikkén alapuló uniós rendelet elfogadásának sérelme nélkül.

27. A következő részek tartalmazzák az uniós befagyasztási intézkedések végrehajtásával kapcsolatos legjobb gyakorlatokat, és megfelelő iránymutatást adhatnak a befagyasztásra vonatkozó tagállami intézkedések végrehajtásához is.

II. Közigazgatási úton történő és bírósági befagyasztás, lefoglalás és elkobzás

28. Általánosságban a közigazgatási úton történő befagyasztást elsősorban úgy kell tekinteni, mint a befagyasztott pénzeszközök és gazdasági erőforrások felhasználásának, valamint az illetékes hatóság által jegyzékbe vett személy vagy szervezet tranzakcióinak teljes mértékű megakadályozásához alapot teremtő jogi aktust. A közigazgatási úton történő befagyasztást meg kell különböztetni a bírósági befagyasztástól, lefoglalástól és elkobzástól, amelyek korlátozó intézkedés keretében nem, hanem kizárólag nemzeti végrehajtási intézkedésként rendelhetők el.
29. Ha a korlátozó intézkedések megsértése esetén alkalmazandó szankciókról szóló nemzeti jogszabályok lehetővé teszik¹², akkor a megelőző jelleggel történő befagyasztás, lefoglalás és elkobzás alkalmazható a korlátozó intézkedések megsértéséhez kapcsolódó szankcióként.

III. A pénzügyi korlátozó intézkedések hatálya

30. A pénzügyi korlátozó intézkedések az uniós rendeletek összefüggésében az alábbiakra terjednek ki:
- a jegyzékbe vett személyek és szervezetek pénzeszközeinek és gazdasági erőforrásainak befagyasztása, valamint
  - a pénzeszközök és gazdasági erőforrások ilyen személyek és szervezetek számára történő hozzáférhetővé tételének tilalma.
31. Minden egyes rendelet tartalmazza a „pénzeszközök befagyasztása”, a „gazdasági erőforrások befagyasztása”, a „pénzeszközök” és a „gazdasági erőforrások” fogalom meghatározását, valamint az intézkedések alóli mentességeket és az azoktól való eltéréseket. Az iránymutatások tartalmazznak néhány ezekre vonatkozó egységes megfogalmazást.

---

¹² A szankciókról szóló rendeletek előírják, hogy a tagállamok jogszabályokat fogadjanak el a korlátozó intézkedések megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozóan; lásd a 19. pontot.

32. A pénzügyi korlátozó intézkedések nem vonnak maguk után változást a pénzeszközök és gazdasági erőforrások tulajdonjogát illetően, és nem tekintendők büntető intézkedésnek.
33. A befagyasztási intézkedéseket előíró rendeletek a hatálybalépésükkel hatályon kívül helyeznek minden, velük össze nem egyeztethető szerződéses megállapodást. Így az említett rendeleteket a hatálybalépésüket megelőzően kötött szerződésekben foglalt jogoktól és kötelezettségektől függetlenül alkalmazni kell, és e rendeletek kizárják a hatálybalépésük előtt kötött szerződések teljesítésére vonatkozó aktusok végrehajtását¹³.
34. A befagyasztás a jegyzékbe vett személyhez vagy szervezethez tartozó vagy annak tulajdonában lévő valamennyi pénzeszközre és gazdasági erőforrásra kiterjed, továbbá azokra is, amelyeket az említett személyek és szervezetek birtokolnak, vagy amelyek azok ellenőrzése alatt állnak. A pénzeszközök és gazdasági erőforrások birtoklásán és az ezek feletti ellenőrzésen azon helyzetek összességét kell érteni, amelyek esetén a jegyzékbe vett személy vagy szervezet – tulajdonjog nélkül – jogszerűen rendelkezhet a pénzeszközökkel vagy gazdasági erőforrásokkal, vagy azokat jogszerűen átutalhatja anélkül, hogy ehhez szüksége lenne a törvényes tulajdonos előzetes jóváhagyására. Többek között az alábbi esetekben tekintendő úgy, hogy egy jegyzékbe vett személy pénzeszközöket vagy gazdasági erőforrásokat birtokol vagy ilyenek felett ellenőrzést gyakorol. A jegyzékbe vett személy:
- a) rendelkezik bankjegyekkel vagy bemutatóra szólóan kiállított adóslévéllel,
  - b) az általa birtokolt épületekben olyan ingó materiális javakkal rendelkezik, amelyeket egy jegyzékbe nem vett személlyel vagy szervezettel közösen tulajdonol,
  - c) teljes vagy annak megfelelő jogkörrel rendelkezik a tulajdonos képviselőjére, amely lehetővé teszi a számára, hogy olyan pénzeszközöket utaljon át (pl. egy meghatározott bankszámla kezelése céljából), amelyek nem állnak a tulajdonában, vagy
  - d) az alkalmazandó nemzeti jognak megfelelően egy kiskorú bankszámláját kezelő hozzátartozó vagy gyám.

A B. szakasz VIII. részében fejtjük ki részletesebben, hogy a pénzeszközök és gazdasági erőforrások rendelkezésre bocsátásának tilalmával összefüggésben hogyan értelmezendő a pénzeszközök és gazdasági erőforrások tulajdonjoga és a felettük gyakorolt ellenőrzés.

---

¹³ A C-117/06. sz. Möllendorf-ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2007:596) 62. pontja.

35. A befagyasztás elvben nem érinti azokat a pénzeszközöket és gazdasági erőforrásokat, amelyek nem képezik a jegyzékbe vett személyek és szervezetek tulajdonát, nem tartoznak hozzájuk, nincsenek azok birtokában, és nem állnak azok ellenőrzése alatt. Így például nem érinti egy jegyzékbe vett személy jegyzékbe nem vett munkaadójának pénzeszközeit és gazdasági erőforrásait, kivéve ha azok a jegyzékbe vett személy ellenőrzése alatt állnak vagy birtokában vannak. Ugyanígy egy jegyzékbe vett személytől vagy szervezettől eltérő jogi személyiséggel rendelkező, jegyzékbe nem vett szervezet pénzeszközeit és gazdasági erőforrásait sem érinti, kivéve ha azok a jegyzékbe vett személy vagy szervezet ellenőrzése alatt állnak vagy birtokában vannak. Mindazonáltal a befagyasztás kiterjed egy jegyzékbe vett és egy jegyzékbe nem vett személy vagy szervezet közös tulajdonában lévő összes pénzeszközre és gazdasági erőforrásra.
36. A jegyzékbe nem vett személy vagy szervezet a későbbiek folyamán felhatalmazást kérhet az ilyen pénzeszközök és gazdasági erőforrások használatára, ami a közös tulajdonjog megszüntetésével járhat, és ennek következtében e személy tulajdonrészre feloldható a befagyasztás alól.

Felelősség alóli mentesség

37. A befagyasztást végrehajtó személy vagy szervezet nem vonható felelősségre¹⁴ az érintett személlyel vagy szervezettel szemben, amennyiben gondatlanság nélkül és jóhiszeműen járt el, abban a meggyőződésben, hogy a rendeletnek megfelelően cselekszik. A személyek vagy szervezetek által végrehajtott intézkedések nem vonhatják maguk után e személyek vagy szervezetek felelősségét, amennyiben azok nem tudták vagy nem volt észszerű okuk feltételezni, hogy intézkedésükkel megsértik a korlátozó intézkedéseket. Ebből a célból a legtöbb rendelet tartalmaz a felelősség alóli mentességre vonatkozó rendelkezést, amelynek egységes megfogalmazását az iránymutatások III. részének G. pontja tartalmazza.

---

¹⁴ Többek között büntetőjogilag sem; lásd a C- 72/11. sz., Mohsen Afrasiabi és társai ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2011:874) 55. pontját.

38. A rendeletekben előírt kötelezettségeknek eleget tevő személyek és szervezetek nem tehetők felelőssé egy jegyzékbe vett személlyel vagy szervezettel szemben olyan károkért, amelyeket ez utóbbiak a kötelezettségek teljesítéséből eredően esetleg elszenvednek. A kártérítési követelést érvényesíteni kívánó személynek kell bizonyítania azt, hogy a követelés teljesítése nem ütközik tilalomba. Ebből a célból számos rendelet tartalmaz a követelésekről való lemondásra vonatkozó rendelkezést, amelynek egységes megfogalmazását az iránymutatások III. részének H. pontja tartalmazza.

IV. A gazdasági szereplők és a polgárok szerepe

39. A befagyasztási intézkedések elrendeléséről szóló rendeletek alkalmazandók többek között uniós jogi személyekre és más, teljesen vagy részben az Unióban üzleti tevékenységet folytató gazdasági szereplőkre – beleértve a pénzügyi intézményeket és a hitelintézeteket is –, továbbá uniós polgárokra.
40. A pénzmosás elleni jogszabályok bizonyos üzleti vállalkozások és foglalkozások esetében meghatározott kötelezettségeket írnak elő az ügyfelek személyazonosságának ellenőrzésére és bizonyos körülmények között a névtelen tranzakciók megtagadására vonatkozóan. Bizonyos esetekben a pénzügyi korlátozó intézkedések elrendeléséről szóló rendeletek további kötelezettségeket róhatnak a gazdasági szereplőkre „ügyfeleik ismerete” tekintetében. Ezzel kapcsolatban lásd még a B. szakasz „Tulajdonjog és ellenőrzés” című VIII. részét.

41. Az Unió joghatósága alá tartozó valamennyi személy és szervezet köteles tájékoztatni az illetékes hatóságokat a birtokában lévő olyan információkról, amelyek megkönnyíthetik a pénzügyi korlátozó intézkedések alkalmazását. Ebbe beletartoznak a befagyasztott számlák adatai (számlatulajdonos, számlaszám, a befagyasztott pénzeszközök értéke) és egyéb, esetlegesen hasznos információk, pl. a jegyzékbe vett személyek vagy szervezetek azonosító adatai, valamint adott esetben a pénzügyi intézményekre vagy hitelintézetekre vonatkozó különös szabályozásnak megfelelően a befagyasztott számlán jóváírt, beérkező átutalások adatai, ügyfelek vagy más személyek kísérletei arra, hogy pénzeszközöket vagy gazdasági erőforrásokat engedély nélkül a jegyzékbe vett személy vagy szervezet rendelkezésére bocsássanak, valamint a befagyasztási intézkedések kijátszására utaló információ. Kötelesek továbbá együttműködni az illetékes hatóságokkal az információk ellenőrzésében. Adott esetben olyan személyekre vagy szervezetekre vonatkozó adatokat is szolgáltathatnak, akiknek a neve nagyon hasonló, vagy megegyezik a jegyzékbe vettek nevével.

V. Az információknak az illetékes hatóságok által történő felhasználása

42. A rendeletek előírják, hogy az illetékes hatóságok kizárólag arra a célra használhatják fel a kapott információt, amelyre azt nyújtották. A célok közé tartozik az intézkedések és a bűnüldözés hatékony végrehajtásának biztosítása, valamint, amennyiben a rendelet előírja, az ENSZ érintett szankcióbizottságával folytatott együttműködés. Így a vonatkozó rendeletekben előírtaknak, illetve a vonatkozó nemzeti jogszabályoknak megfelelően az illetékes hatóságok többek között az alábbiakkal cserélhetik ki az információkat:

- a Bizottság, a Tanács, az EKSZ, valamint más tagállamok illetékes hatóságai,
- a bűnüldöző hatóságok, a befagyasztási intézkedések elrendeléséről szóló rendeletek és a pénzmosás elleni jogszabályok végrehajtásáért felelős illetékes bíróságok,
- a bűncselekményeket kivizsgáló és a büntetőeljárást lefolytató egyéb hatóságok,
- az ENSZ illetékes szankcióbizottsága, és
- a pénzügyi korlátozó intézkedések alkalmazásához és a pénzmosás megakadályozásához szükséges mértékben a hitelintézetek és pénzügyi intézmények.

43. Az illetékes hatóságok nem akadályozhatók meg abban, hogy a nemzeti joguknak megfelelően információkat osszanak meg az érintett harmadik államok megfelelő hatóságaival és egymással, amennyiben az jogellenesen felhasznált vagyoni eszközök visszaszerzésének elősegítése céljából szükséges. A rendeletek előírják, hogy az illetékes hatóságoknak és a Bizottságnak meg kell osztaniuk egymással a releváns információkat¹⁵.

VI. Pénzeszközök

a) A jegyzékbe vett személyhez vagy szervezethez tartozó, annak tulajdonában vagy birtokában lévő vagy ellenőrzése alatt álló pénzeszközök befagyasztása

44. A pénzeszközök befagyasztása – az elkobzással ellentétben – nem érinti a kérdéses pénzeszközök tulajdonjogát. A jegyzékbe vett személy vagy szervezet tulajdonában lévő pénzeszközöket birtokló vagy azok felett ellenőrzést gyakorló személyek (pl. ha a pénzeszközöket fedezetként hitelintézetnél helyezték el) nem kötelesek megszüntetni a birtoklást vagy az azok feletti ellenőrzést, vagy annak folytatására engedélyt beszerezni.

45. A pénzeszközök bármilyen célú felhasználásához vagy az azokkal végzett ügyletekhez, azok mozgatásához vagy módosításához, pl. a portfólió-kezeléshez előzetes engedélyre van szükség, függetlenül attól, hogy ezt a jegyzékbe vett személy vagy a pénzeszközöket birtokló vagy azok felett ellenőrzést gyakorló más személy végzi-e. A közös tulajdonban lévő pénzeszközökre is vonatkozik a fenti előírás, bár harmadik fél tulajdonát nem fagyasztják be a rendeletek.

46. A jegyzékbe vett személy vagy szervezet hitelezői engedély nélkül átruházhatják egy jegyzékbe nem vett személyre a jegyzékbe vett személlyel vagy szervezettel szembeni pénzügyi követeléseiket (azaz pénzügyi hasznot képviselő követeléseiket). A jegyzékbe vett személynek vagy szervezetnek azonban engedélyre van szüksége bármely személlyel vagy szervezettel szemben fennálló pénzügyi követelésének bármely más személyre történő átruházásához.

---

¹⁵ Lásd például az egyiptomi helyzet tekintetében egyes személyekkel, szervezetekkel és szervekkel szemben hozott korlátozó intézkedésekről szóló, 2011. március 21-i 270/2011/EU tanácsi rendelet 9. cikkének (3) bekezdését.

47. Előzetes engedély hiányában tilos a beszámítási jognak egy jegyzékbe vett személy vagy szervezet, vagy jegyzékbe nem vett személy vagy szervezet által egy jegyzékbe vett személlyel vagy szervezettel szembeni követelések tekintetében történő gyakorlása.
48. A rendeletek nem engedélyezik a jegyzékbe vett személy által szállított készpénz vagy pénzeszközök elkobzását; az elkobzásra bizonyos körülmények között a nemzeti jog értelmében kerülhet sor. A hatóságok azonban kötelesek megakadályozni az említett pénzeszközöknek a rendeletek által tiltott módon történő mozgatását, átutalását, módosítását, felhasználását, az ezekhez való hozzáférést vagy azokkal ügyletek végzését. Amennyiben a hatóságoknak tudomásuk van arról, hogy a jegyzékbe vett személy készpénzt vagy pénzeszközöket szállít, megfelelő hatáskörrel rendelkezhetnek a meglévő jogi keret, pl. a terrorizmus vagy a pénzmosás elleni jogszabályok alapján. A tagállamok kötelesek lehetnek a jegyzékbe vett személyt a nemzetközi jog alapján megillető kiváltságokat és mentességeket tiszteletben tartani, ami korlátozhatja az esetleges intézkedéseket¹⁶.

b) Pénzeszközöknek jegyzékbe vett személyek vagy szervezetek számára történő rendelkezésre bocsátása

49. Pénzeszközöknek egy jegyzékbe vett személy vagy szervezet számára történő rendelkezésre bocsátása – akár áruk vagy szolgáltatások ellenértékeként, akár adományként, akár szerződéses megállapodás értelmében korábban birtokolt pénzeszközök visszaadása céljából, akár más módon általában véve tilos, kivéve, ha azt az illetékes hatóság a rendeletben előírt vonatkozó eltérés alapján engedélyezte (lásd még az eltérésekről szóló X. részt).
50. A befagyasztott számlán keletkező kamat és a korábbi szerződések, megállapodások vagy kötelezettségek alapján esedékes kifizetések azonban előzetes engedély nélkül is jóváírhatók a számlán¹⁷.

---

¹⁶ Például olyan esetben, ha a jegyzékbe vett személy valamely nemzetközi szervezet székhelyére utazik, és a vonatkozó székhely-megállapodás különös rendelkezéseit kell alkalmazni.

¹⁷ Lásd az iránymutatások 83. pontjában foglalt (2) bekezdést.

51. Az említett eseteken kívül a jegyzékbe vett személy részére pénzeszközöket átutalni kívánó harmadik félnek előzetes engedélyt kell beszereznie. Az az unióbeli pénzügyi intézmény vagy hitelintézet, amelyhez befagyasztott számlára harmadik fél által átutalt pénzeszközök érkeznek, előzetes engedély nélkül jóváírhatja ezeket a pénzeszközöket¹⁸. Amennyiben egy személy előzetes engedély nélkül utal át pénzeszközöket befagyasztott számlára, de állítása szerint tévedésből, akkor engedélyt kell beszereznie a pénzeszközök visszaütálására, lehetővé téve az illetékes hatóság számára a történetek ellenőrzését. A pénzügyi intézmény azonban engedély nélkül helyesbítheti könyvelési rendszerében, ha befagyasztott számlára saját maga utalt át tévedésből pénzeszközöket.
52. A nemzeti jogban rendelkezni lehet az arra vonatkozó eljárásokról, hogy miként kell kezelni a korlátozó intézkedéseket sértő átutalási kísérletek tárgyát képező pénzeszközöket.

VII. Gazdasági erőforrások

a) A jegyzékbe vett személyhez vagy szervezethez tartozó, annak tulajdonában vagy birtokában lévő vagy ellenőrzése alatt álló gazdasági erőforrások befagyasztása

53. A gazdasági erőforrások befagyasztásának célja ezek párhuzamos vagy tartalék pénzként történő felhasználásának, valamint a pénzeszköz-befagyasztás kijátszásának megakadályozása. Ezért az illetékes hatóságoknak arra kell összpontosítaniuk, hogy megakadályozzák, hogy a célszemélyek vagy -szervezetek gazdasági erőforrásokból pénzügyi vagy gazdasági előnyökhöz (pl. pénzeszközökhöz, árukhoz vagy szolgáltatásokhoz) jussanak. A gazdasági erőforrások fogyasztási célú, személyes felhasználásának megakadályozása nem kívánatos, és nem is cél.

---

¹⁸ Lásd az iránymutatások 84. pontját.

54. A rendeletek nem tiltják a befagyasztott gazdasági erőforrásoknak a jegyzékbe vett személy általi személyes használatát (pl. saját házban lakás, saját gépkocsi vezetése), és ehhez nincs szükség engedélyre sem. A kizárólag személyes használatra vagy fogyasztásra alkalmas vagyoni eszközök, tehát amelyeket a jegyzékbe vett személy nem tud pénzeszközök, áruk vagy szolgáltatások megszerzésére felhasználni, nem tartoznak bele a „gazdasági erőforrások” fogalommeghatározásába. Ezért azokra a rendeletek nem vonatkoznak, és a jegyzékbe vett személy részére való rendelkezésre bocsátásukhoz nincs szükség engedélyre.
55. Amennyiben azonban a befagyasztott gazdasági erőforrások használata olyan gazdasági tevékenységnek minősül, amely a jegyzékbe vett személy számára pénzeszközök, áruk vagy szolgáltatások megszerzését eredményezhetné (pl. ha a jegyzékbe vett személynek szándékában áll kiadni a házát, vagy gépkocsiját taxiként üzemeltetni), akkor előzetes engedélyre van szükség.
56. A gazdasági erőforrások minden olyan felhasználásához, amely a jegyzékbe vett személy számára pénzeszközöket, árukat vagy szolgáltatásokat biztosít, előzetes engedélyre van szükség, függetlenül attól, hogy ezeket a jegyzékbe vett személy vagy a pénzeszközöket birtokló vagy azok felett ellenőrzést gyakorló más személy használja-e. A közös tulajdonban lévő gazdasági erőforrásokra is vonatkozik a fenti előírás, bár harmadik fél tulajdonát nem fagyasztják be a rendeletek.

b) Gazdasági erőforrások rendelkezésre bocsátása

57. Gazdasági erőforrásoknak jegyzékbe vett személy vagy szervezet részére való rendelkezésre bocsátása – beleértve az ajándékozást, az eladást, a cserét vagy harmadik fél által birtokolt vagy az ellenőrzése alatt álló gazdasági erőforrásoknak a jegyzékbe vett tulajdonos részére történő visszaadását – általában tilos, amennyiben az illetékes hatóság a vonatkozó rendelet alapján nem adott erre engedélyt.

58. A kizárólag személyes használatra vagy fogyasztásra alkalmas vagyoni eszközök rendelkezésre bocsátása – tehát az olyan eszközök rendelkezésre bocsátása, amelyeket a jegyzékbe vett személy nem tud pénzeszközök, áruk vagy szolgáltatások megszerzésére felhasználni – a rendeletek értelmében nem minősül „gazdasági erőforrások rendelkezésre bocsátásának”, ezért nem szükséges hozzá engedély (lásd még az eltérésekről szóló X. részt).
59. A „gazdasági erőforrások rendelkezésre bocsátása” kifejezés, amelyre vonatkozóan a rendeletek nem tartalmazzak fogalommeghatározást, a Bíróság megítélése szerint tág értelmezéssel bír. Nem egy külön jogi minősítéssel bíró aktusra vonatkozik, hanem magában foglal minden olyan aktust, amelynek a végrehajtása szükséges az alkalmazandó nemzeti jog szerint ahhoz, hogy valamely személy ténylegesen teljes rendelkezési jogot szerezzen az érintett gazdasági erőforrás fölött. A gazdasági erőforrások rendelkezésre bocsátásának tilalma az ellenszolgáltatástól függetlenül a gazdasági erőforrások rendelkezésre bocsátásának valamennyi formájára kiterjed. Az a tény tehát lényegtelen, hogy a gazdasági erőforrást megfelelően tekinthető ellenszolgáltatás megfizetéséért cserében bocsátották rendelkezésre¹⁹.
60. A jegyzékbe vett személy vagy szervezet tulajdonában lévő gazdasági erőforrásokat birtokló vagy azok felett ellenőrzést gyakorló személyek (pl. ingó vagyon bérbeadása vagy ingó materiális javak fedezetként történő átadása esetén) a befagyasztási intézkedések következtében nem kötelesek visszaszolgáltatni ezeket a gazdasági erőforrásokat a tulajdonosuknak, és a további birtokláshoz vagy az ellenőrzés további gyakorlásához nincs szükség engedélyre. Mivel azonban az említett gazdasági erőforrások be vannak fagyasztva, a használatukra vagy a velük végzett bármilyen ügyletre vonatkozó bármilyen új szerződéses megállapodáshoz előzetes engedélyre van szükség.
61. Közüzemi szolgáltatások háztartásban való biztosítását – például gáz, villany, víz vagy telefonvonal – nem tiltják a rendeletek, ugyanis ezek fogyasztási jellegűek, következésképpen nem ruházhatók át.

---

¹⁹ A Möllendorf-ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2006:596) 51., 56., 58. és 59. pontja.

VIII. Tulajdonjog és ellenőrzés

Indokolás

62. Be kell fagyasztani azokat a pénzeszközöket és gazdasági erőforrásokat, amelyek jegyzékbe vett természetes vagy jogi személyekhez tartoznak, azok tulajdonában vagy birtokában vannak, vagy azok ellenőrzése alatt állnak. Ez a 35. pontban meghatározott feltételek mellett magában foglalja az olyan, jegyzékbe nem vett szervezetek tulajdonában lévő vagyoni eszközöket is, amelyek jegyzékbe vett személyek vagy szervezetek tulajdonában vagy ellenőrzése alatt állnak.

Tulajdonjog

63. Annak megítélése során, hogy valamely jogi személy vagy szervezet valamely más személy vagy szervezet tulajdonában van-e, a figyelembe veendő kritérium a tulajdonjog feletti legalább 50 %-os rendelkezési jog vagy többségi részesedés²⁰. Ha ez a kritérium teljesül, akkor úgy kell tekinteni, hogy a jogi személy vagy szervezet valamely más személy vagy szervezet tulajdonában van.

A tulajdonjog vizsgálatakor a szervezeten belüli összesített tulajdonjogot is figyelembe kell venni. Ha például valamely jegyzékbe vett személy tulajdonában van egy szervezet 30 %-a, egy másik jegyzékbe vett személy tulajdonában pedig a szervezet 25 %-a, akkor a szervezetet főszabályként jegyzékbe vett személyek tulajdonában állónak kell tekinteni.

---

²⁰ Ez a kritérium a 2580/2001/EK rendeletben található fogalommeghatározásban szerepel.

Ellenőrzés

64. Annak megítélése során, hogy valamely jogi személy vagy szervezet valamely más személy vagy szervezet egyedüli, vagy valamely másik részvényessel vagy egyéb harmadik féllel kötött megállapodás alapján gyakorolt ellenőrzése alatt áll-e, a figyelembe veendő kritériumok többek között az alábbiak lehetnek:
- a. jog a szóban forgó jogi személy vagy szervezet igazgatási, irányító vagy felügyelő testületét alkotó tagok többségének kinevezéséhez vagy elmozdításához, vagy e jogkör gyakorlása;
  - b. az a tény, hogy a személy vagy szervezet pusztán a saját szavazati jogainak gyakorlásával kinevezte a jogi személy vagy szervezet igazgatási, irányító vagy felügyelő testületét alkotó, a folyó és a megelőző pénzügyi évben hivatalban lévő tagok többségét;
  - c. egy jogi személy vagy szervezet többi részvényesével vagy tagjával megállapodva az adott jogi személyben vagy szervezetben a részvényesek vagy tagok szavazati jogainak többsége felett gyakorolt egyedüli ellenőrzés;
  - d. jog a meghatározó befolyás gyakorlására a jogi személy vagy a szervezet felett, az adott jogi személlyel vagy szervezettel kötött megállapodás, vagy a jogi személy vagy a szervezet alapító okiratának vagy alapszabályának rendelkezései alapján, amennyiben az adott jogi személyre vagy szervezetre irányadó jog lehetővé tesz ilyen megállapodást vagy rendelkezést;
  - e. hatáskör a d) pontban említett meghatározó befolyás *de facto* gyakorlásának jogát illetően, anélkül, hogy e jog megilletné²¹;
  - f. jog a jogi személy vagy a szervezet vagyoni eszközeinek vagy azok egy részének felhasználására;
  - g. a jogi személy vagy a szervezet üzleti tevékenységének egységes alapon való irányítása, összevont éves beszámolók közzététele mellett;
  - h. a jogi személy vagy szervezet pénzügyi kötelezettségeinek egyetemleges megosztása, vagy azokért vállalt kezesség.

---

²¹ Többek között például fedőcég révén.

65. Ha e kritériumok bármelyike teljesül, akkor úgy kell tekinteni, hogy a jogi személy vagy szervezet valamely más személy vagy szervezet ellenőrzése alatt áll, hacsak – eseti alapon – ennek ellenkezője nem állapítható meg.
66. A tulajdonjogra, illetve az ellenőrzésre vonatkozó fenti kritériumok teljesülése eseti alapon cáfolható.
67. Az alábbi példák olyan körülményeket ismertetnek, amelyek arra utaló jelnek minősülhetnek, hogy valamely, jegyzékbe vett személy vagy szervezet ellenőrzést gyakorol egy jegyzékbe nem vett szervezet felett. E példák felsorolása nem kimerítő jellegű, és azok csupán indikatív iránymutatásként szolgálnak:

a) Többségi részesedés

- A többi részvényeshez képest a jegyzékbe vett személy a vállalat legnagyobb részvényese. Például a jegyzékbe vett személy 40 %-os részesedéssel rendelkezik, míg a többi részvényes mindegyike 10 %-kal. Az ilyen helyzet szükségessé teheti annak további elemzését, hogy a jegyzékbe vett személy teljesíti-e az ellenőrzésre vonatkozó, fent említett kritériumok valamelyikét (például hatáskörrel rendelkezik-e az igazgatók többségének az igazgatótanácson belüli kinevezésére).

b) Visszavásárlási lehetőség

- Vezetői kivásárlásra került sor, amelynek keretében a jegyzékbe vett, korábbi tulajdonos kedvező feltételek mellett visszavásárolhatja a vállalatot. Különösen abban az esetben, ha könnyen ezekre a feltételekre lehet hivatkozni, további elemzésre lehet szükség arra vonatkozóan, hogy a jegyzékbe vett, korábbi tulajdonos ellenőrzést gyakorol-e.

c) A részvények átruházása a jegyzékbe vételhez közeli időpontban

- A jegyzékbe nem vett szervezet lényeges számú részvényének új tulajdonosra való, röviddel az előtt vagy az után történő átruházása (amennyiben a vonatkozó tanácsi rendeletek ezt lehetővé teszik), hogy egy személyt jegyzékbe vettek, szintén arra engedhet következtetni, hogy a jegyzékbe vett személy továbbra is ellenőrzést gyakorol, és további vizsgálat indítását teheti szükségessé arra vonatkozóan, hogy a korábbi tulajdonos befolyást gyakorol-e az új tulajdonos felett. A részvények „lényeges” száma nemcsak a részvények nagy számát jelenti, hanem a részvények olyan kisebb számát is, amely lehetővé teszi például, hogy a jegyzékbe vett eladó a tulajdonjogra vonatkozó küszöbérték alá kerüljön.

d) Strómanok alkalmazása

- Az új tulajdonos szoros kapcsolatban áll a jegyzékbe vett korábbi tulajdonossal – pl. családtag vagy korábbi alkalmazott/üzleti partner –, és az eladási ár esetleg túl alacsony vagy más módon szokatlan volt, vagy
- a szervezetnek van egy olyan tanácsadója (vagy tanácsadói testülete), aki (vagy amely) végső döntési jogkörrel rendelkezik a szervezet tevékenységét illetően, noha a beosztás vagy tisztség alapján ez nem tűnik magától értetődőnek, vagy
- létezik egy olyan írásbeli megállapodás, amelyből egyértelműen kiderül, hogy valamely, részvényekkel nem rendelkező személyt vagy kisebbségi részvényest felhatalmaztak arra, hogy a szervezet üzleti tevékenységéről egyedül döntsön, vagy
- a szervezetért elvileg felelős személyek helyett a döntéseket jegyzékbe vett személyek hozzák meg.

e) Bizalmi vagyonkezelők, fedőcégek és korlátolt felelősségű társaságok alkalmazása

- A szervezet egy olyan, feleslegesen bonyolult vállalati struktúra részét képezi, amely potenciálisan egyéb szervezeteket foglalhat magában, például fedőcégeket, korlátolt felelősségű társaságokat és/vagy bizalmi vagyonkezelőket, amelyek valamely jegyzékbe vett személyhez kapcsolódnak. E szervezetek közül néhányat röviddel a szankciórendszer elfogadása vagy a személy jegyzékbe vétele előtt vagy után hoztak létre, vagy ekkor módosították e szervezeteket (amennyiben a vonatkozó tanácsi rendeletek ezt lehetővé teszik), és/vagy azok nem folytatnak hiteles üzleti tevékenységet.
- Egy vagy több bizalmi vagyonkezelő a jegyzékbe vett személy tulajdonában lévő vagy ellenőrzése alatt álló szervezet vagyoni eszközeinek a címzettje. A bizalmi vagyonkezelő(k) irányításában részt vesznek annak a joghatóságnak a szakemberei, ahol a bizalmi vagyonkezelő(ke)t létrehozták.

Pénzeszközöknek vagy gazdasági erőforrásoknak jegyzékbe vett személyek és szervezetek részére történő közvetett rendelkezésre bocsátása

68. Amennyiben a fenti kritériumoknak megfelelően a tulajdonjog vagy az ellenőrzés megállapításra kerül, a pénzeszközöknek vagy gazdasági erőforrásoknak a jegyzékbe vett személyek vagy szervezetek tulajdonában lévő vagy ellenőrzése alatt álló, jegyzékbe nem vett jogi személyek vagy szervezetek részére történő rendelkezésre bocsátását elméletileg úgy kell tekinteni, hogy azokat közvetve a jegyzékbe vett személy vagy szervezet rendelkezésére bocsátották, kivéve, ha kockázatalapú megközelítés alkalmazásával és az összes releváns körülmény – többek között az alábbi kritériumok – figyelembevételével eseti alapon megalapozottan megállapítható, hogy az érintett pénzeszközöket és gazdasági erőforrásokat nem a jegyzékbe vett személy vagy szervezet fogja használni, illetve azokat nem fogják az ő hasznára fordítani.

A figyelembe veendő kritériumok közé tartoznak többek között az alábbiak:

- i. az érintett szervezetek közötti szerződéses kapcsolat természete (például adásvételi, vételi vagy forgalmazási szerződések) és létrejöttének időpontja;
- j. a jegyzékbe nem vett szervezet tevékenységi ágazatának relevanciája a jegyzékbe vett szervezet szempontjából;
- k. a rendelkezésre bocsátott pénzeszközök és gazdasági erőforrások jellemzői, ideértve azt is, hogy milyen eséllyel használhatná őket a jegyzékbe vett szervezet, illetve milyen könnyen lennének azok a számára átutalhatók.

69. Mindazonáltal pusztán az a tény, hogy egy jegyzékbe nem vett személy vagy szervezet olyan profit szerzésére használ fel egy adott gazdasági erőforrást, amelyből jegyzékbe vett részvényes is részesül, nem indokolja, hogy a gazdasági erőforrást úgy tekintsék, hogy azt a jegyzékbe vett személy vagy szervezet javára fordították.

70. Megjegyzendő, hogy a pénzeszközöknek vagy gazdasági erőforrásoknak a jegyzékbe vett személyek vagy szervezetek részére történő közvetett rendelkezésre bocsátása olyan esetekre is kiterjedhet, amikor ezeket az eszközöket olyan személyek vagy szervezetek számára tették hozzáférhetővé, amelyek nincsenek jegyzékbe vett szervezet tulajdonában, illetve nem állnak annak ellenőrzése alatt.

IX. „Nevében eljárva”

A szankciók keretében meghatározott több tilalommal összefüggésben szintén lényeges és kifejezetten említésre kerül a természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv „nevében vagy utasítására eljáró” fogalma

71. A szankciók keretében meghatározott több tilalommal összefüggésben szintén lényeges és kifejezetten említésre kerül a természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv „nevében vagy utasítására eljáró” fogalma. Ebben az értelemben, bár a fogalom különbözik a tulajdonjog és az ellenőrzés fogalmától, hatásai egyenrangúak lehetnek²², mégis az előbbi kapcsolatot önmagában kell megállapítani.
72. Az arra vonatkozó fogalom meghatározás hiányában, amely alapján meg lehet állapítani, hogy egy természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv valamely jegyzékbe vett természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv nevében vagy utasítására járt-e el, a figyelembe veendő kritériumok többek között az alábbiak lehetnek:
- a) a pontos tulajdonosi/ellenőrzési struktúra, beleértve a természetes vagy jogi személyek, szervezetek vagy szervek közötti kapcsolatokat is;
  - b) az ügylet jellege és célja, emellett pedig a jogi személy, szervezet vagy szerv bejelentett üzleti tevékenysége;
  - c) a jegyzékbe vett természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv nevében vagy utasítására való korábbi eljárás;
  - d) hiteles, megbízható és független forrásokból származó, harmadik felek általi nyilvánosságra hozatal, és/vagy tényszerű bizonyítékok, amelyekből kiderül, hogy a természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv utasításokat adott.

---

²² 2019. szeptember 10-i *HTTS Hanseatic Trade Trust & Shipping GmbH* kontra *Tanács* ítélet, C-123/18 P, EU:C:2019:694, 77–79. pont.

Felelősség alóli mentesség

73. A fenti elemek nem érintik a vonatkozó jogi aktusokban foglalt, a felelősség alóli mentességről szóló rendelkezéseket.

Az információk megosztása

74. A vonatkozó uniós rendeletekben²³ előírtaknak megfelelően és a fenti értékelések elvégzésének megkönnyítése érdekében a tagállamok az uniós jog alapján kötelesek megosztani egymással a rendelkezésükre álló releváns információkat. Amennyiben valamely tagállam illetékes hatósága olyan információval rendelkezik, hogy egy jegyzékbe nem vett jogi személy vagy szervezet valamely jegyzékbe vett személy vagy szervezet tulajdonában van, illetve ellenőrzése alatt áll, vagy bármely olyan információval, amely érintheti a pénzeszközök és a gazdasági erőforrások közvetett rendelkezésre bocsátására vonatkozó tilalom eredményes végrehajtását, az érintett tagállamnak – a nemzeti jogában foglaltaknak megfelelően – meg kell osztania a vonatkozó információkat a többi tagállammal és a Bizottsággal.
75. A jelentéstételre, a bizalmas kezelésre és a szakmai titoktartásra vonatkozó szabályok sérelme nélkül azoknak a gazdasági szereplőknek, amelyek tudomást szereznek arról, hogy egy jegyzékbe nem vett jogi személy vagy szervezet valamely jegyzékbe vett személy vagy szervezet tulajdonában van, illetve ellenőrzése alatt áll, tájékoztatniuk kell erről az adott tagállam illetékes hatóságát és – közvetlenül vagy az adott tagállamon keresztül – a Bizottságot is.

Jegyzékbe vételre irányuló javaslatok

76. Adott esetben az érintett tagállamnak javasolnia kell továbbá, hogy vegyék jegyzékbe azt a jogi személyt vagy szervezetet, amelyikről megállapítást nyert, hogy valamely, már jegyzékbe vett személy vagy szervezet tulajdonában van, illetve ellenőrzése alatt áll.

---

²³ Például az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről szóló 267/2012/EU rendelet 40. és 44. cikke, valamint a szíriai helyzetre tekintettel korlátozó intézkedések meghozataláról szóló 36/2012/EU rendelet 29. és 30. cikke.

X. Jegyzékbe vett jogi személyek

77. Amennyiben egy jogi személyt jegyzékbe vesznek, és befagyasztási intézkedéseket kell alkalmazni, a jogi személy fennmaradása önmagában nem tilos. Vállalkozások esetében azok pénzeszközeinek befagyasztása hatással van a működésre, és közvetlen következményekkel jár az olyan harmadik felekre nézve, mint például az alkalmazottak, a hitelezők és mások, akiknek esetleg semmi közük nincs ahhoz az okhoz, amely miatt a szervezetet jegyzékbe vették. Az ilyen szervezettel folytatott üzleti tevékenység általában pénzeszközöknek vagy gazdasági erőforrásoknak a szervezet rendelkezésére bocsátását, illetve a szervezet pénzeszközei vagy gazdasági erőforrásai formájának módosítását foglalja magában, amelyek mindegyike tilos és az illetékes hatóságok általi előzetes engedélyhez kötött.
78. Azokban az esetekben, amikor a befagyasztást egy hitelintézet vagy pénzügyi intézmény pénzeszközeire és gazdasági erőforrásaira alkalmazzák, a nem célzott személyeknek vagy szervezeteknek a célzott hitelintézetnél vagy pénzügyi intézménynél vezetett számláin lévő pénzeszközök felszabadítása a „korábban megkötött szerződésekre” vonatkozó eltérés hatálya alá tartozik, feltéve, hogy a számlát a célzott szervezet jegyzékbe vételét megelőzően nyitották²⁴.
79. Ahhoz, hogy a jegyzékbe vett jogi személy folytathassa a tevékenységét, valamint a pénzeszközökkel való visszaélés megelőzése érdekében megfelelő feltételeket kell kidolgozni és előírni. E feltételek magukban foglalhatnak olyan intézkedéseket, amelyek biztosítják, hogy a szervezet igazgatása oly módon történjen, ami nem ássa alá a pénzeszközök és gazdasági erőforrások befagyasztását, továbbá a pénzeszközök és gazdasági erőforrások rendelkezésre bocsátására vonatkozó tilalmat. A tagállamok alaposabban megvizsgálhatják a fentiek gyakorlati megvalósításának módját. Ahhoz, hogy a szervezet újra korlátozásoktól mentesen működhessen, törölni kell a jegyzékből.

XI. Eltérések

80. Eltérések engedélyezésekor az illetékes hatóságoknak – a rendeletek betűjével és szellemével összhangban cselekedve – figyelembe kell venniük a jegyzékbe vett személyek és szervezetek alapvető jogait. A vonatkozó rendeletekben előírt különös eltérésekkel összhangban az illetékes hatóságok a következőket mérlegelhetik:

---

²⁴ Az iránymutatások 28. pontja.

- a jegyzékbe vett személyek alapvető szükségletei, ideértve az élelmiszerekkel, ingatlanbérlettel vagy jelzáloggal, gyógyszerekkel és egészségügyi ellátással, adókkal, biztosítási díjakkal és közüzemi díjakkal kapcsolatos kifizetéseket,
- a védelemhez való jog a jogi szolgáltatások igénybevételéhez kapcsolódó költségek tekintetében,
- a jegyzékbe vett személy vagy szervezet tulajdonjoga (mivel a vagyoni eszközök befagyasztása nem a jegyzékbe vett személy vagy szervezet tulajdonját, hanem a pénzeszközök használatának lehetőségét érinti),
- annak a jegyzékbe nem vett jogi személynek vagy szervezetnek a tulajdonjoga, amelynél a befagyasztott pénzeszközöket tartják,
- mind a jegyzékbe vett személy vagy szervezet, mind a jegyzékbe nem vett személy vagy szervezet tulajdonjoga a jegyzékbe vételt megelőzően közöttük létrejött szerződések vonatkozásában,
- a diplomáciai és konzuli kapcsolatokra vonatkozó nemzetközi jog,
- humán biztonság és környezetvédelem, vagy
- humanitárius célok, mint például a segítségnyújtás vagy a segítségnyújtás elősegítése, többek között egészségügyi felszerelések, élelmiszer vagy humanitárius szakemberek szállítása és az ezekhez kapcsolódó segítségnyújtás, vagy egy célzott országból való evakuáláshoz történő segítségnyújtás.

81. A pénzügyi korlátozó intézkedések nem érintik a jegyzékbe vett személy szabad munkavállalását. A munkáért járó javadalmazáshoz azonban engedélyre van szükség. Az illetékes hatóságnak el kell végeznie a megfelelő ellenőrzéseket (pl. meg kell győződnie a foglalkoztatásról), és megfelelő feltételeket kell előírnia a kijátszás megakadályozása érdekében. Ilyen körülmények között az engedély megadásának általában feltétele, hogy a kifizetést befagyasztott számlára kell teljesíteni. A készpénzben történő bármilyen kifizetéshez kifejezett engedély szükséges. Az engedélynek lehetővé kell tennie a szokásos szociális biztonsági járulékok és adók levonását is²⁵. Szociális ellátásoknak a jegyzékbe vett személy rendelkezésére bocsátásához szintén engedélyre van szükség.

²⁵ A szociális biztonsági járulékok és az adók levonása az alapvető kiadásokra vonatkozó eltérés alapján engedélyezhető (lásd az iránymutatások 83. pontjában foglalt (1) bekezdést).

Az uniós hitelintézetek és pénzügyi intézmények és a harmadik országbeli hitelintézetek és pénzügyi intézmények közötti, bizonyos kötelezően vagy vészhelyzetből fakadóan fizetendő díjakkal kapcsolatos pénzáttalások

82. Amennyiben a rendeletek tiltják pénzeszközök áttalását egyrésről uniós pénzügyi intézmények és hitelintézetek, másrésről harmadik országbeli hitelintézetek és pénzügyi intézmények között, az adott harmadik ország kormánya által nyújtott, az EU-ban bejegyzett személy tulajdonában lévő vagy általa üzemeltetett repülőgépek átrepülésével vagy kényszerleszállásával összefüggő szolgáltatások díjainak kifizetését teljesíteni kell, feltéve, hogy i. a kifizetés közvetlenül vagy közvetve nem egy jegyzékbe vett személy vagy szervezet számára történik, és ii. a kifizetéssel kapcsolatban eleget tettek az alkalmazandó jogi aktusokban előírt értesítési vagy engedélyeztetési kötelezettségeknek.
83. Amennyiben a rendeletek tiltják pénzeszközök áttalását egyrésről uniós pénzügyi intézmények és hitelintézetek, másrésről harmadik országbeli hitelintézetek és pénzügyi intézmények között, az EU-ban bejegyzett személy tulajdonában lévő vagy általa üzemeltetett hajók vészhelyzet miatti, az adott harmadik ország kikötőjébe történő befutásához kapcsolódóan nyújtott szolgáltatások díjainak kifizetését teljesíteni kell, feltéve, hogy i. a kifizetés közvetlenül vagy közvetve nem egy jegyzékbe vett személy vagy szervezet számára történik, és ii. a kifizetéssel kapcsolatban eleget tettek az alkalmazandó jogi aktusokban előírt értesítési vagy engedélyeztetési kötelezettségeknek.

XII. Iránymutatások az eltérések iránti kérelmek elbírálásához

84. A jegyzékbe vett személyek vagy szervezetek engedélyt kérhetnek a befagyasztott pénzeszközeik vagy gazdasági erőforrásaik – például hitelező követelésének teljesítése céljából történő – felhasználásához. Ezzel szemben a jegyzékbe vett személyek vagy szervezetek, amennyiben nem folyamodtak engedélyért, nemteljesítés esetén nem hivatkozhatnak a befagyasztási intézkedésekre.

85. Jegyzékbe vett személy vagy szervezet részéről vagy nevében történő, nem uniós bankból indított pénzáttalások elvileg teljesíthetők uniós polgár vagy szervezet számára olyan áruk vagy szolgáltatások ellenértékéeként, amelyeknek a szállítása vagy teljesítése még azt megelőzően történt, hogy az áttalást kérő személyt vagy szervezetet jegyzékbe vették volna, feltéve, hogy az eseti alapon végzett értékelés során megállapítást nyertek a következők: i. az áttalás uniós polgár / szervezet részére történik; ii. az áttalás olyan áru vagy szolgáltatás ellenértékének kifizetése érdekében történik, amelynek a szállítása vagy teljesítése még azt megelőzően történt, hogy az áttalást kérő személyt / szervezetet jegyzékbe vették volna; iii. a kifizetés nem jegyzékbe vett személy vagy szervezet számára vagy javára történik; iv. a kifizetés nem a korlátozó intézkedések kijátszásával történik.
86. Érintett felek a nemzeti eljárásoknak megfelelően szintén engedélyt kérhetnek a befagyasztott pénzeszközökhöz vagy gazdasági erőforrásokhoz történő hozzáférésre. A jegyzékbe vett személyt a lehetőségekhez mérten tájékoztatni kell az ilyen kérelmekről. Az engedélyezési eljárás nem küszöböli ki a jegyzékbe vett személlyel vagy szervezettel szembeni követelések érvényességét megállapító rendes eljárások szükségességét, és az engedély nem teremt jogcímet. Az ilyen kérelmek mérlegelésekor az illetékes hatóságoknak figyelembe kell venniük többek között a hitelező és a jegyzékbe vett személy vagy szervezet által benyújtott, annak megállapítását szolgáló bizonyítékokat, hogy fennáll-e a pénzeszközök vagy gazdasági erőforrások juttatására vonatkozó jogi (szerződéses vagy jogszabályban foglalt) kötelezettség, és mérlegelniük kell a kijátszás veszélyét (pl. ha a hitelezőnek gyanút keltő kapcsolatai vannak a jegyzékbe vett személlyel vagy szervezettel).
87. A pénzeszközöket vagy gazdasági erőforrásokat jegyzékbe vett személy vagy szervezet rendelkezésére bocsátani kívánó személyeknek vagy szervezeteknek engedélyt kell kérniük, kivéve az olyan konkrét eseteket, amikor a pénzeszközök vagy gazdasági erőforrások rendelkezésre bocsátása az alkalmazandó rendeletben foglalt mentesség hatálya alá tartozik. Az ilyen kérelmek mérlegelésekor az illetékes hatóságoknak figyelembe kell venniük többek között a kérelem alátámasztásaként benyújtott valamennyi bizonyítékot, valamint azt, hogy a kérelmező és a jegyzékbe vett személy vagy szervezet kapcsolatai nem utalnak-e arra, hogy esetleg ketten együttműködnek a befagyasztási intézkedések kijátszása²⁶ érdekében.

---

²⁶ Lásd még a Mohsen Afrasiabi és társai ügyében hozott ítélet (EU:C:2011:874) 60–62. és 68. pontját. A „tudatosan és szándékosan” kifejezésnek a kijátszással kapcsolatos értelmezését illetően lásd ugyanezen ítélet 68. pontját. A Bíróság megállapította, hogy a tudatosság és a szándékosság együttesen abban az esetben áll fenn, ha valamely gazdasági szereplő szándékosan törekszik arra, hogy kijátssza az intézkedéseket vagy ilyen eredményt érjen el, de legalábbis tudatában van annak, hogy részvétele ilyen eredménnyel járhat, és ennek lehetőségébe belenyugszik.

88. A befagyasztott pénzeszközök vagy gazdasági erőforrások használatára, illetve pénzeszközök vagy gazdasági erőforrások rendelkezésre bocsátására irányuló kérelmek mérlegelésekor az illetékes hatóságoknak el kell végezniük az adott körülmények között szükségesnek tartott további ellenőrzéseket, amelyek között szerepelhet a bármely más érdekelt tagállammal folytatott konzultáció is. Az illetékes hatóságoknak továbbá feltételek vagy biztosítékok előírását is mérlegelniük kell annak megakadályozása érdekében, hogy a felszabadított pénzeszközöket vagy gazdasági erőforrásokat az eltérés céljával összeegyeztethetetlen célra használják fel. Így például a közvetlen banki átutalás előnyben részesül a készpénzfizetéssel szemben.
89. Az engedély megadásakor szükség esetén – a rendeletekben megállapított kritériumok figyelembevételével – megfelelő feltételeket vagy korlátozásokat is mérlegelni kell (pl. a havonta rendelkezésre bocsátható pénzeszközök vagy gazdasági erőforrások mennyiségére vagy viszonteladási értékére vonatkozóan). Valamennyi engedélyt írásban, és az érintett pénzeszközök vagy gazdasági erőforrások használatát vagy rendelkezésre bocsátását megelőzően kell kiadni.
90. A rendeletek kötelezik az illetékes hatóságokat arra, hogy a kérelmet benyújtó személyt és a többi tagállamot tájékoztassák arról, hogy helyt adtak-e a kérelemnek²⁷. Ez az információmegosztás lehetővé teszi a tagállamok számára az eltérések engedélyezésének összehangolását olyan helyzetekben, amikor a jegyzékbe vett személy több tagállamban is rendelkezik befagyasztott pénzeszközökkel vagy gazdasági erőforrásokkal.

Humanitárius célú engedélykérelem

91. A sürgős és változó helyszíni igények kielégítése érdekében az illetékes hatóságoknak adott esetben elsőbbséget kell biztosítaniuk a humanitárius célú engedélykérelmeknek, és gondoskodniuk kell arról, hogy a kérelmezők ismerjék az eljárást, a kapcsolattartó pontokat és az engedélyezési eljárás várható időtartamát.

---

²⁷ A 2580/2001/EK rendelet előírja továbbá, hogy ezt a tájékoztatást meg kell adni minden más olyan személynek, szervnek vagy szervezetnek is, amelynek ismert a közvetlen érintettsége. Ez olyan esetekben is a legjobb gyakorlatot jelentheti, amikor a rendeletek nem írják ezt elő.

A kérelmezőknek a beadványukban magyarázattal kell szolgálniuk az illetékes hatóságok számára arról, hogy mi indokolja a sürgősséget, illetve annak milyen humanitárius cél áll a háttérében.

C. Az áruértékesítésre vonatkozó tilalom

92. Amennyiben egy rendelet engedélyezési rendszerről rendelkezik, az illetékes hatóságnak tájékoztatnia kell a többi illetékes hatóságot és a Bizottságot a visszautasított engedélyezési kérelmekről, ha a rendelet ezt előírja. Egyes rendeletek nem írják elő kifejezetten a visszautasított engedélyezési kérelmekről való értesítés kötelezettségét, mindazonáltal az illetékes hatóságoknak ilyen esetben is törekedniük kell arra, hogy értesítést adjanak a visszautasított engedélyezési kérelmekről, hogy ezáltal minimálisra lehessen csökkenteni a belső piacon a verseny torzításának a veszélyét.

D. Koordináció és együttműködés

93. A tagállamoknak biztosítaniuk kell a korlátozó intézkedések területén hatáskörrel rendelkező valamennyi érintett kormányzati hatóság, szerv és szervezet – például minisztériumok, pénzügyi hírszerző egységek, pénzügyi ellenőrök, hírszerzési és biztonsági szolgálatok, igazságügyi hatóságok, az ügyészség és adott esetben más bűnüldöző szervek – közötti hatékony nemzeti koordinációs és kommunikációs mechanizmusokat.
94. A koordinációnak lehetővé kell tennie a bűnüldözési operatív információ gyors megszerzését és más érintett szereplők általi nyomon követését. A vizsgálatok során továbbá lehetőség szerint a megállapítottan nagy kockázattal járó helyzetekre kell összpontosítani. Ez a bűnüldözési operatív információra összpontosító és kockázatalapú megközelítés javíthatja a hatékonyságot.

95. A tagállamoknak továbbá adott esetben információt kell cserélniük többek között más tagállamokkal, a Bizottsággal, az EKSZ-szel, az Europollal, az Eurojusttal, az FATF-fel, az ENSZ Biztonsági Tanácsa által létrehozott szankcióbizottságokkal (beleértve az Al-Kaidáról szóló 1267 (1999) sz. határozat alapján létrehozott bizottságot is), valamint az ENSZ BT Terrorizmusellenes Bizottságával²⁸.
96. Koordinációs és információmegosztási eljárásokat kell kialakítani annak biztosítására, hogy azok az információk, amelyek a jegyzékbe vételre vagy a jegyzékből való törlésre irányuló javaslat alapját képezhetik, indokolatlan késedelem nélkül továbbításra kerüljenek. A fenti eljárásokat a tagállamokon belül nemzeti szinten, valamint a tagállamok között, és adott esetben az EU, harmadik államok, az ENSZ és más érintett nemzetközi szervezetek között kell kialakítani.

A pénzügyi számlák elemzése

97. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a megfelelő hatóságok vagy szolgálatok elemezzék a jegyzékbe vett személyek és szervezetek számláihoz kapcsolódó pénzügyi tranzakciókat. Ezen elemzéseknek a terrorizmus finanszírozásával kapcsolatos eredményeit a jogilag lehetséges mértékben meg kell osztani más államokkal, nemzetközi szervezetekkel, valamint az érintett uniós szervekkel, például az Europollal. E célból a tagállamoknak megfelelő eljárásokkal kell rendelkezniük. Egyes rendeletek kifejezetten előírják, hogy az illetékes hatóságoknak a pénzügyi intézményektől kapott értesítést követően elemezniük kell a gyanúra okot adó tranzakciókat²⁹.

---

²⁸ Lásd még az iránymutatások I. mellékletének 17. pontját (a végrehajtási kérdésekről folytatandó megbeszélések informális fóruma).

²⁹ Lásd az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről és a 961/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. március 23-i 267/2012/EU tanácsi rendelet 30. cikke (6) bekezdésének d) pontját.

A befagyasztási intézkedésekkel kapcsolatban a pénzügyi szektorral folytatott együttműködés és párbeszéd

98. A tagállamoknak a befagyasztási intézkedések végrehajtása vonatkozásában strukturált párbeszédet és együttműködést kell kialakítaniuk a joghatóságuk alá tartozó releváns magánszervezetekkel, például hitelintézetekkel és pénzügyi intézményekkel, a hatékony végrehajtás biztosítása és a korlátozó intézkedések eszközének optimalizálása érdekében, valamint törekedniük kell az említett szervezetekre háruló adminisztratív terhek lehetséges mértékű csökkentésére.
99. A Bizottság és – adott esetben – az EKSZ és a Tanács a végrehajtási és jogalkotási kérdésekről uniós szintű párbeszédet folytat az érintett pénzügyi szervezetekkel. A terrorizmusfinanszírozás eseteiben a tagállamok törekednek arra, hogy megfelelő (és megfelelő időben nyújtott) információt és visszacsatolást – lehetőség szerint bűnüldözési operatív információt is –, valamint a terrorizmus finanszírozásának módjaira vonatkozó naprakész információt biztosítsanak a pénzügyi szektornak.
100. A tagállamok mérlegelhetik a pénzügyi szabályozóknak, valamint a hitelintézeteknek és pénzügyi intézményeknek szóló útmutatások és tanácsadás nyújtására szolgáló csatornák kialakítását.

A befagyasztási intézkedésekről szóló információ terjesztése más személyek körében

101. A tagállamoknak tájékoztatniuk kell a pénzügyi szektoron kívüli gazdasági szereplők szervezeteit és a nyilvánosságot a pénzügyi korlátozó intézkedések létezéséről, különös tekintettel a pénzeszközöknek és gazdasági erőforrásoknak a jegyzékbe vett személyek rendelkezésére bocsátására vonatkozó tilalomra, és ismertetniük kell az intézkedések alkalmazásának módjait.

Az alkalmazás eszközei

102. A Bizottságnak továbbra is biztosítania kell a nyilvánosság (és különösen a hitelintézetek és a pénzügyi intézmények) számára a Bizottság és az európai hitelszektor által összeállított, „a célzott pénzügyi szankciók összesített elektronikus jegyzékéhez (e-CTFSL)” való hozzáférést.

103. A Bizottságnak biztosítani kell, hogy a jegyzéket naprakészen tartják.
104. A tagállamoknak adott esetben biztosítaniuk kell a nyilvánosság (és különösen a hitelintézetek és a pénzügyi intézmények, valamint más érintett gazdasági szereplők) számára a nemzeti intézkedésekről szóló releváns információkhoz való hozzáférést, beleértve a jegyzékbe vételeket és a bírósági végzéseket, pl. az úgynevezett belső terroristák tekintetében.
105. A Bizottság hozzáférést biztosít a nyilvánosság számára több olyan, további eszközhöz, amelyek célja, hogy megkönnyítsék az információk megértését és megosztását.

Az EU szankciótérképe

106. Az EU interaktív szankciótérképe lehetővé teszi a nyilvánosság számára az összes hatályos uniós korlátozó intézkedés és a megfelelő uniós rendeletek közvetlen áttekintését. Emellett egy szűrőrendszer segítségével a befagyasztási intézkedések és/vagy belépési korlátozások (utazási tilalom) hatálya alá tartozó személyek és szervezetek jegyzékei is megjeleníthetők. Az eszköz hozzáférést biztosít továbbá az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa által elfogadott határozatokhoz, valamint az e határozatokat az uniós jogba átültető határozatokhoz és rendeletekhez. Az uniós szankciótérkép tartalmazza ezenkívül a tagállamok azon illetékes nemzeti hatóságainak jegyzékét, amelyek az uniós szankciók végrehajtásáért felelősek.
107. Az eszköz a használatának egyszerűsége miatt hatékony információforrást jelent.
108. A szankciótérkép az alábbi linken érhető el: <https://sanctionsmap.eu>.
109. Ezen túlmenően az uniós szankciótérkép lehetővé teszi a nyilvánosság számára, hogy feliratkozzon az utazási tilalmak új, összesített jegyzékének és/vagy a pénzügyi szankciók új, összesített jegyzékének a közzétételével kapcsolatos e-mail-értesítésekre.

Az uniós szankciók megsértésének bejelentésére szolgáló eszköz

110. A szankciók megsértését kétféle módon lehet bejelenteni: 1. e-mail küldése a relex-sanctions@ec.europa.eu címre, vagy 2. üzenet küldése az uniós szankciók megsértésének bejelentésére szolgáló eszközön keresztül.
111. Ez az eszköz növeli az uniós szankciók hatékonyságát azáltal, hogy lehetővé teszi a szankciók esetleges megsértésének biztonságos és anonim módon történő bejelentését a Bizottságnak. A megadott információk vonatkozhatnak az érintett személyekkel, szervezetekkel és harmadik országokkal kapcsolatos konkrét példákra, tényekre vagy körülményekre. Emellett az uniós szankciók kijátszását illetően felmerült gyanúra vagy a szankciók kijátszásának megkísérlésére is vonatkozhatnak.
112. Az eszköz az alábbi címen érhető el: <https://EUsanctions.integrityline.com>.
113. A Bizottság uniós szintű kapcsolattartó pontot hozott létre a szankciók hatálya alá tartozó környezetekben való humanitárius segítségnyújtáshoz. Noha ezt az eszközt a Covid19-világjárvánnyal összefüggésben hozták létre, az továbbra is működik a gazdasági és humanitárius tevékenységet folytató szereplők helyszíni munkájának megismertetése és – szükség szerint – megkönnyítése céljából.

Értékelés

114. Az uniós korlátozó intézkedések hatékonyságának értékelése fontos feladat, és ennek során figyelembe kell venni például a tagállamoktól, a Bizottságtól, az EKSZ-től, az uniós külképviselet-vezetőktől, a vámhatóságoktól, a magánszektortól, az ENSZ-től és más érintett intézményektől kapott visszajelzéseket.

115. A tagállamoknak törekedniük kell arra, hogy megfelelő nemzeti eljárásokkal rendelkezzenek különösen a korlátozó intézkedések alkalmazása tekintetében végrehajtott tagállami fellépések hatékonyságának értékelésére, figyelembe véve többek között a magánszektorral folytatott párbeszéd eredményeit.³⁰
116. Az említett értékelések tapasztalatait adott esetben a külkapcsolati tanácsosok munkacsoportjának szankciókkal foglalkozó formációjában kell megosztani.

E. Horizontális szankciórendszerek

117. Az Európai Unió a közelmúltban tematikus hatályú, úgynevezett „horizontális szankciórendszereket” fogadott el. E rendszereknek nincsenek földrajzi korlátai, és olyan tevékenységek miatti korlátozó intézkedések bevezetését teszik lehetővé magánszemélyekkel és szervezetekkel szemben, amelyek megfelelnek bizonyos jegyzékbe vételi kritériumoknak, függetlenül attól, hogy ezeket a tevékenységeket hol folytatták. A vegyi fegyverek, a kibertámadások, a terrorizmus és az emberi jogok területére vonatkoznak.

Vegyi fegyverek

118. Ez a rendszer 2018-ban jött létre. Célja, hogy – egy olyan időszakban, amikor egyre több vegyi támadás történik – támogassa a vegyifegyver-tilalmi egyezmény hatékony végrehajtását és egyetemessé tételét azáltal, hogy konkrét intézkedéseket határoz meg a vegyi fegyverek elterjedéséért vagy használatáért felelős személyekkel és szervezetekkel szemben.
119. A korlátozó intézkedések a következőket foglalják magukban: a vagyoni eszközök befagyasztása, a pénzeszközök és gazdasági erőforrások rendelkezésre bocsátásának tilalma, valamint az EU-ba való beutazás tilalma azon személyek és/vagy szervezetek tekintetében, akik/amelyek közvetlenül felelősek a vegyi fegyverek kifejlesztéséért és használatáért, valamint akik/amelyek ilyen személyeknek és szervezeteknek pénzügyi, technikai vagy anyagi támogatást nyújtanak, továbbá akik/amelyek ilyen tevékenységeket segítenek, ösztönöznek vagy más módon közreműködnek bennük.

---

³⁰ A pénzmosás, valamint a terrorizmus és a proliferáció finanszírozása elleni küzdelemről szóló nemzetközi standardok 6. és 7. ajánlásával összhangban.

Kibertámadások

120. Ez a rendszer 2019-ben jött létre, és lehetővé teszi az EU-t vagy a tagállamait fenyegető kibertámadásokért felelős vagy azokban részt vevő személyek és szervezetek jegyzékbe vételét.

E rendszer révén az EU egy további eszközzel rendelkezik arra, hogy megerősítse rezilienciáját, valamint az arra irányuló képességét, hogy megóvja az EU, illetve a tagállamai és polgárai integritását és biztonságát a kiberfenyegetésekkel és a rossz szándékú kibertevékenységekkel szemben. A korlátozó intézkedések a következőket foglalják magukban: a vagyoni eszközök befagyasztása, a pénzeszközök és gazdasági erőforrások rendelkezésre bocsátásának tilalma, valamint az EU-ba való beutazás tilalma azon személyek és/vagy szervezetek tekintetében, akik/amelyek felelősek az elkövetett vagy megkísérelt kibertámadásokért, valamint akik/amelyek ezekhez a támadásokhoz pénzügyi, technikai vagy anyagi támogatást nyújtanak, illetve részt vettek az ilyen támogatás nyújtásában, továbbá akik/amelyek ilyen tevékenységeket segítenek, ösztönöznek, tesznek lehetővé vagy más módon közreműködnek bennük.

Terrorizmus

121. Két rendszer teszi lehetővé a Tanács számára, hogy korlátozó intézkedéseket hozzon a terrorizmus elleni küzdelem területén.
122. A terrorizmushoz kapcsolódó, 2016-ban elfogadott rendszer révén az EU autonóm korlátozó intézkedéseket hozhat az ISIL-lel/Dáissal vagy az al-Kaidával kapcsolatban álló személyekkel és szervezetekkel szemben. Ezt megelőzően a korlátozó intézkedéseket csak az ENSZ Biztonsági Tanácsa által jegyzékbe vett személyekre, illetve szervezetekre lehetett alkalmazni.

Az Európai Unió az 1373 (2001) sz. ENSZ BT-határozat végrehajtása céljából 2001 decemberében létrehozta a terrorcselekményekben részt vevő és korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó személyeknek, csoportoknak és szervezeteknek a 2001/931/KKBP közös állásponthoz meghatározott jegyzékét. A 2001/931/KKBP közös álláspont meghatározza a jegyzékbe vétel kritériumait, valamint az ezek alkalmazása tekintetében terrorcselekménynek minősülő cselekményeket. Az első jegyzékbe vételnek a valamely tagállam vagy harmadik ország illetékes hatósága által az érintett személyek, csoportok vagy szervezetek tekintetében hozott határozaton kell alapulnia.

123. Ez a rendszer, amelynek elfogadására 2020-ban került sor, lehetővé teszi azon személyek, szervezetek és szervek – köztük állami és nem állami szereplők – jegyzékbe vételét, akiket/amelyeket felelősség terhel súlyos emberi jogi jogsértésekért és visszaélésekért.

Többek között a következőkre terjed ki: népirtás, emberiség elleni bűncselekmények, kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés, rabszolgaság, bírósági eljárás nélküli, azonnali vagy önkényes kivégzések és emberölések, egyének erőszakos eltüntetése, önkényes fogva tartások és letartóztatások, valamint egyéb súlyos emberi jogi jogsértések és visszaélések. A rendszer ezáltal lehetővé teszi, hogy széles körben célba vegyék az ilyen jogsértések és visszaélések elkövetőit, függetlenül attól, hogy egyénokről vagy szervezetekről, állami szereplőkről vagy nem állami szereplőkről van-e szó.

A korlátozó intézkedések a vagyoni eszközök befagyasztását, a pénzeszközök és gazdasági erőforrások rendelkezésre bocsátásának tilalmát, valamint az EU-ba való beutazás tilalmát foglalják magukban.

124. E rendszerek működési szempontjai hasonlóak az úgynevezett földrajzi rendszerekéhez, így a jegyzékbe vétel, az azonosítás és a megfelelés különböző szakaszai ugyanazok. A Bizottság eszközei (V. fejezet) továbbra is a gazdasági és humanitárius tevékenységet folytató szereplők rendelkezésére állnak az egységes értelmezés garantálása céljából.